

LBRIS

We know
books

KANAE MINATO

CONFESIUNI

Traducere din limba engleză și note
OANA-CELIA GHEORGHIU

LITERA
București

1

SFÂNTUL

După ce terminați de băut laptele, vă rog să așezați cutia la loc în lădiță. Aveți grijă s-o lăsați în spațiul pe care e scris numărul vostru și apoi să vă întoarceți în bancă. Toată lumea pare aproape gata. Din moment ce azi e ultima zi a anului școlar, o să marcăm și finalul „Orei Laptelui“. Vă mulțumesc pentru participare. I-am auzit pe unii dintre voi întrebându-se dacă programul o să continue și anul viitor, dar pot să vă spun de pe acum că nu. Anul ăsta am fost desemnați școală gimnazială model pentru campania Ministerului Sănătății de promovare a produselor lactate. Ni s-a cerut să vă dăm să beți o cutie cu lapte pe zi și acum așteptăm cu nerăbdare evaluarea medicală școlară din aprilie, ca să vedem dacă înălțimea și densitatea voastră osoasă sunt peste media națională.

Mda, cred că puteți spune că v-am folosit drept cobai și sunt sigură că anul ăsta n-a fost plăcut

pentru cei cu intoleranță la lactoză sau pentru cei cărora pur și simplu nu le place laptele. Dar școala a fost selectată aleatoriu pentru program și fiecare clasă a primit zilnic cutii cu lapte și lădița pentru depozitare cu mici compartimente pentru fiecare cutie, ca să puteți fi identificați după numărul băncii; și e adevărat că am ținut o evidență a elevilor care au băut lapte și a celor care n-au băut. Dar de ce trebuie să vă strâmbați acum, când cu doar câteva minute în urmă beați laptele destul de bucuroși? Ce e rău în a vi se cere să beți puțin lapte în fiecare zi? Vă apropiați de pubertate. Corpurile voastre cresc și se modifică și știți că băutul laptelui ajută la întărirea oaselor. Dar câți dintre voi chiar beți acasă? Iar calciul e bun nu doar pentru oase; aveți nevoie de el pentru dezvoltarea normală a sistemului vostru nervos. Nivelurile scăzute de calciu vă pot face stresați și iritabili.

Nu doar corpurile voastre cresc și se modifică. Știi cu ce vă ocupați. Aud povești. Tu, domnule Watanabe, ai crescut într-o familie care deține un atelier de reparații ale produselor electronice și știi că ți-ai dat seama cum se elimină cea mai mare parte a pixelilor de pe clipurile video pentru adulți. Le-ai arătat acele clipuri și celorlalți băieți. Creșteți. Mințile vi se schimbă la fel de

rapid precum vi se schimbă corpurile. Știu că n-a fost cel mai bun exemplu, dar ceea ce vreau să spun e că intrați într-o etapă pe care o numim uneori „o perioadă de rebeliune“. E un răstimp în care băieții și fetele au tendința de a fi sensibili, afectați sau jigniți de cel mai mic fleac și în care sunt ușor de influențat de mediul înconjurător. O să începeți să imitați pe oricine și orice din jurul vostru, încercând să vă dați seama cine sunteți. Dacă e să fiți cinstiți, bănuiesc că mulți dintre voi deja recunoașteți schimbările astea în voi înșivă. Tocmai ați avut parte de un exemplu foarte bun: până în urmă cu câteva momente, considerați că laptele gratuit e un avantaj. Dar acum, după ce v-am spus că a fost un experiment, sentimentele voastre față de lapte s-au schimbat brusc. Am dreptate?

Bine, nu-i nimic foarte ciudat aici – e în firea omului să se răzgândească, iar asta nu se întâmplă doar în perioada pubertății. De fapt, profesorii au spus că elevii din clasa voastră sunt un pic mai calmi și mai bine-crescuți decât media. Poate că trebuie să mulțumim laptelui pentru asta.

Dar există un subiect mai important despre care vreau să vă vorbesc astăzi. Vă anunț că mă retrag la finalul lunii. Nu, nu mă transfer la altă școală, mă retrag din activitate. Ceea ce înseamnă

că sunteți ultimii elevi cărora le mai predau vreodată și că o să vă țin minte tot restul vieții mele.

Iar acum, liniștiți-vă! Apreciez reacția – în special pe a celor care par să regrete cu adevărat că plec – poftim? Dacă îmi dau demisia din cauza a ceea ce s-a întâmplat? Da, presupun că da și așa vrea să-mi petrec o parte din timp ca să discut cu voi despre asta.

Având în vedere faptul că mă retrag, m-am gândit din nou la ce a însemnat pentru mine să fiu profesoară.

N-am ales meseria asta din motivele obișnuite – pentru că așa fi avut un profesor minunat, care să-mi fi schimbat viața, nimic de genul asta. Cred că se poate spune că am ajuns profesoară pur și simplu fiindcă am crescut într-o familie foarte săracă. Încă de pe vremea când eram mică, părinții mi-au spus că n-aveau să-și permită niciodată să mă trimită la facultate – și că, oricum, ar fi fost o risipă să trimită o fată –, dar bănuiesc că asta m-a făcut să-mi doresc și mai mult să fac studii universitare. Îmi plăcea școala și eram o elevă bună. Atunci când a venit vremea, am primit o bursă – probabil fiindcă eram atât de săracă – și m-am înscris la universitatea națională din orașul meu natal. Am studiat științe, materia

mea preferată, și încă dinainte de a absolvi, am început să predau la o școală cu predare intensivă. Știu că vă plângeți cu toții de școala cu predare intensivă pentru că trebuie să vă duceți direct acasă după școala normală, să mâncați pe fugă și apoi să vă grăbiți să ajungeți la alte cursuri, care țin până seara târziu. Dar am considerat mereu că sunteți incredibil de norocoși că aveți părinți pe care îi interesează viitorul vostru suficient de mult încât să vă ofere oportunitatea asta suplimentară.

În orice caz, după ce am ajuns în ultimul an de facultate, am hotărât să renunț la studiile aprofundate – care ar fi fost prima mea opțiune – și să mă angajez ca profesoară. Îmi plăcea ideea că profesoratul e o carieră sigură, cu un venit stabil, dar a existat un factor și mai important: condițiile de acordare ale bursei mele stipulau că, dacă nu deveneam profesoară, trebuia să returnez banii de studii. Așa că, fără să mai stau pe gânduri, mi-am dat examenul de licență. Știu că asta i-ar putea face pe unii dintre voi să pună la îndoială motivele pentru care am devenit profesoară, dar vă asigur că întotdeauna am încercat să-mi fac meseria cât de bine am putut. O mulțime de oameni își irosesc viețile plângându-se că n-au reușit niciodată să-și găsească adevărata vocație.

Dar adevărul e că cei mai mulți dintre noi probabil că nici măcar n-au o vocație anume. Așadar, ce e greșit în a alege exact lucrul care îți stă în fața ochilor și în a-l face din toată inima? Eu așa am procedat și nu-mi pare rău.

Probabil că unii dintre voi se întreabă acum de ce am ales să predau la gimnaziu în loc de liceu. Cred că se poate spune că am vrut să fiu „în linia întâi“, ca să zic așa. Am vrut să le predau unor elevi care fac studii obligatorii. Elevii de liceu au opțiunea abandonului, așa că atenția lor poate fi împărțită. Am vrut să lucrez cu elevi ce încă sunt dedicați complet studiilor pe care le fac, neavând altă variantă – iată lucrul cel mai apropiat de o vocație pe care l-am putut găsi. Poate că e greu de crezut, dar a existat o perioadă în care chiar m-a pasionat munca mea.

Domnule Tanaka și domnule Ogawa – nu e nimic deosebit de amuzant în partea asta a povestirii mele.

Am devenit profesoară în 1998 și primul meu post – în care, practic, am învățat din mers – a fost la Școala Gimnazială M. Am stat trei ani acolo, iar apoi mi-am luat concediu fără plată cu un an înainte să vin aici, la Școala Gimnazială S. Am descoperit că îmi plăcea să stau departe de orașele mai mari din regiune, iar Școala

Gimnazială S s-a dovedit a fi un loc de muncă plăcut, relaxant. E cel de-al patrulea an al meu aici, așa că am lucrat ca profesoară numai șapte ani în total.

Știu că aveți curiozități legate de Școala Gimnazială M. Masayoshi Sakuranomi predă acolo și probabil că l-ați văzut de curând la televizor... Vă rog să vă potoliți! E chiar *atât* de celebru? Dacă-l cunosc? Păi, am lucrat împreună vreme de trei ani, așa că bănuiesc că pot spune că da, dar pe atunci nu era o vedetă atât de mare. Presa l-a făcut super-profesor, iar acum apare la știri atât de des, încât bănuiesc că știți mai multe despre el decât mine.

Poftim? Nu știți povestea, domnule Maekava? Nu vă uitați la televizor? Bine, vă spun eu. Pe vremea când era în școala generală, Sakuranomi era lider de bandă, iar în cel de-al doilea an de liceu, a atacat un profesor. A fost exmatriculat, a plecat din țară și, în următorii câțiva ani, se pare că s-a învățit prin toată lumea, făcând tot felul de lucruri periculoase și dând de tot felul de belele. A trecut prin războaie și alte conflicte violente și a trăit printre oameni puternic afectați de sărăcie. Toate acele experiențe l-au făcut să-și înțeleagă greșelile și să-și regrete trecutul violent. S-a întors în Japonia, a dat bacalaureatul și

a intrat la o universitate de prestigiu. După ce a absolvit, a devenit profesor de engleză la o școală gimnazială. Se spune că a ales să predea la gimnaziu pentru că voia să-i ajute pe elevi să evite genul de greșeli pe care le-a făcut el la vârsta lor. În urmă cu câțiva ani, a început să-și petreacă serile în centrele de jocuri video și în librăriile în care elevii dau de belele după ore. Îi căuta unul câte unul, vorbindu-le despre respectul de sine și dându-le șansa de a o lua de la început. Era atât de insistent, încât și-a câștigat porecla de Domnul a Doua Șansă și s-a făcut chiar și un documentar de televiziune despre el. A publicat cărți și și-a lărgit cadrul activității, încercând să ajungă la și mai mulți elevi – poftim? Ați auzit toate astea la televizor săptămâna trecută? Ei, bine, scuzele mele celor care cunosc deja povestea... Ce? Aveți dreptate, am omis un detaliu important. La finalul anului trecut, pe când Sakuranomi n-avea decât treizeci și trei de ani, doctorul i-a spus că nu mai avea de trăit decât câteva luni. Dar în loc să-și plângă de milă, s-a hotărât să le dedice elevilor timpul care i-a mai rămas. Așa că acum i s-a dat o nouă poreclă: Sfântul. Se pare că știi totul despre asta, domnule Abe. Poftim? Dacă îl admir pe Sakuranomi? Dacă vreau să fiu ca el? Sunt întrebări dificile. Cred că se poate spune

că vreau să trag învățăminte din viața lui – dar numai din cea de-a doua parte.

Însă văd ce impresie v-a făcut unora dintre voi și asta mă face să-mi dau seama că s-ar putea să fi fost o profesoară nepotrivită în anumite privințe, în special prin comparație cu cineva cu o dedicare atât de totală ca a lui. După cum am spus deja, atunci când am devenit profesoară, am vrut să-mi fac meseria cum puteam mai bine. Dacă unul dintre elevii mei avea o problemă, lăsam deoparte planul lecției și încercam să conving clasa s-o rezolvăm împreună. Dacă un elev ieșea în fugă din clasă, chiar în mijlocul orei, mă duceam după el. Dar la un moment dat am început să-mi dau seama că nimeni nu e perfect – iar eu, mai puțin decât oricine. Mai mult de-atât, în momentul în care îi spui ceva unui tânăr folosindu-te de autoritatea ta de profesor, riști ca, de fapt, să amplifici problema. Am început să simt că nu era nimic mai arogant și mai prostesc decât să-mi impun ideile elevilor mei. În final, m-am temut că eram efectiv condescendentă față de oamenii pe care ar fi trebuit să-i respect și să încerc să-i ajut. Așa că, după concediul fără plată, atunci când am început să lucrez aici, la Școala Gimnazială S, mi-am stabilit câteva reguli noi. În primul rând, am decis că aveam să mă adresez

întotdeauna politicos elevilor și să folosesc apelativele de „domnule“ și „domnișoară“ în fața numelor lor. În al doilea rând, că aveam să-i tratez ca pe niște egali. Poate că vi se par mărunțișuri, dar ați fi surprinși să aflați că mulți dintre elevii mei au observat imediat.

Ce au observat, mă întrebați? Presupun că au observat cum îi făcea să se simtă faptul că erau tratați cu respect. Auzi atâtea despre familii abuzive, încât poți să ajungi să crezi că toți copiii sunt persecutați acasă. Dar adevărul e că majoritatea copiilor din zilele noastre sunt răzgâiați peste măsură. Părinții se închină la ei și-i imploră să învețe, să-și termine mâncarea din farfurie la cină și multe altele de felul ăsta. Poate că de aceea copiii arată atâta lipsă de respect, de aceea le vorbesc adulților pe același ton cu care vorbesc cu prietenii lor. Și o grămadă de profesori chiar susțin astfel de comportamente – li se pare o onoare să aibă o poreclă sau ca elevii să li se adreseze cu familiaritate în clasă.

Până la urmă, asta văd la televizor, cu toate serialele acelea despre profi apreciați care sunt „amici“ cu elevii lor. Sunt sigură că știți cam care e scenariul – un profesor apreciat are probleme cu o anumită clasă, dar, în urma conflictului, între el și elevii din acea clasă se clădește o încredere